

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Tdo/62/2022
Identifikačné číslo spisu: 2119010494
Dátum vydania rozhodnutia: 10.01.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Patrik Príbelský
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:2119010494.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Patrika Príbelského, PhD. a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Emila Klemaniča na neverejnom zasadnutí konanom 10. januára 2024 v Bratislave v trestnej veci obvineného K. P. pre prečin krádeže spolupáchatelstvom podľa § 20 k 212 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona (účinného do 31. júla 2019) o dovolaní obvineného K. P. podanom proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 5To/17/2021, z 2. septembra 2021 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného K. P. o d m i e t a .

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 3T/13/2019, z 10. septembra 2020 (ktorému predchádzalo prijatie vyhlásenia obvineného K. P. podľa § 257 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku v spojení s § 257 ods. 7, ods. 8 Trestného poriadku) bol aj obvinený K. P. uznaný za vinného zo spáchania prečinu krádeže formou spolupáchatelstva podľa § 20 Trestného zákona k § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona účinného do 31. júla 2019 (ďalej len „Trestný zákon“), ktorého sa dopustil na tom skutkovom základe, že

dňa 12. apríla 2017 v čase asi o 14.50 hod. v obci F. X. G. č. XXX po predchádzajúcej dohode vošli do predajne kvetinárstva, kde obvinený J. G. a obvinená R. Z.F. predstierali obom predavačkám záujem o kúpu tovaru vo vnútri predajne ako i vonku pred predajňou, čo využil obvinený K. P. na to, že vošiel za predajný pult a z tam odloženej dámskej kabelky odcudzil čiernu koženú peňaženku spolu s občianskym preukazom, vodičským preukazom, 2 ks bankomatových kariet Slovenskej sporiteľne, kartičku poisťovne Y., všetko na meno A. P., 20 ks stravných lístkov spoločností Y. stravovacia v hodnote XX,XX Eur a G. v hodnote 90 Eur ako i finančnú hotovosť vo výške 400,00 Eur, čím svojím konaním spôsobili A. P. celkovú škodu v sume 557,20 Eur, pričom obvinený J. G. spáchal uvedený skutok napriek tomu, že bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 1T/12/2016, z 29. júna 2016, právoplatného 24. augusta 2016 za prečin krádeže spáchaný formou spolupáchatelstva podľa § 20 k § 212 ods. 2 písm. f), ods. 3 písm. a), písm. b) Trestného zákona, obvinený K. P. spáchal uvedený skutok napriek tomu, že bol odsúdený trestným rozkazom Okresného súdu Galanta, sp. zn. 0T/55/2017, z 9. marca 2017, právoplatného 9. marca 2017 za prečin krádeže spáchaný formou

spolupáchateľstva podľa § 20 k § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona, obvinená R. Z. spáchala uvedený skutok napriek tomu, že bola odsúdená rozsudkom Okresného súdu Senica, sp. zn. 2T 71/2016, z 18. júla 2016, právoplatného 11. októbra 2016 v spojení s uznesením Krajského súdu Trnava, sp. zn. 5To/76/2016, z 11. októbra 2016, za prečin porušovania domovej slobody spolupáchateľstvom podľa § 20 k § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b) Trestného zákona a prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. f) Trestného zákona.

Za to mu bol uložený podľa § 212 ods. 3 Trestného zákona, s prihliadnutím na § 36 písm. l), § 37 písm. m) Trestného zákona, s poukazom na § 38 ods. 2 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 12 (dvanásť) mesiacov s tým, že na výkon trestu ho zaradil podľa § 48 ods. 2 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, za súčasného uloženia povinnosti podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku, a síce menovaným obvineným spoločne a nerozdielne uhradiť škodu poškodenej A. P. vo výške 557,20 Eur.

Krajský súd v Trnave rozhodujúci na podklade odvolania podaného obvineným P. čo do časti vo výroku o treste rozsudku súdu prvého stupňa rozhodol uznesením, sp. zn. 5To/17/2021, z 2. septembra 2021 tak, že odvolanie obvineného postupom podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený P. dovolanie s poukazom na údajné naplnenie dôvodov dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) a písm. i) Trestného poriadku, argumentujúc v zásade nasledovne.

„Uznesením odvolacieho súdu ... bol porušený zákon, pretože došlo k nesprávnemu použitiu iného hmotnoprávneho ustanovenia pri uložení súhrnného trestu, keď súd riadne nezistil všetky okolnosti podstatné pre uloženie trestu tým, že si nepripojil ... trestné spisy týkajúce sa zbiehajúcej sa trestnej činnosti obvineného K. P. a uložil mu tak trest, ktorý nezodpovedá zákonným ustanoveniam § 34 ods. 1, ods. 3, ods. 4, § 42, § 44 Trestného zákona. Okresný súd Trnava pochybil, keď ... nevezal do úvahy, že odsúdený K. P. bol rozsudkom Okresného súdu Senica, sp. zn. 2T/15/2020, zo 17. augusta 2020 odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov nepodmienečne a vo vzťahu ku skutku prejednávanej v konaní Okresného súdu Trnava, sp. zn. 3T/13/2019 (10. septembra 2020) išlo o zbiehajúcu sa trestnú činnosť (iný skutok sa stal 29. novembra 2018). Taktiež Krajský súd v Trnave pochybil, keď ... neprihliadol na horeuvedené pochybenie súdu prvého stupňa a tiež nevezal do úvahy rozsudok Okresného súdu Malacky, sp. zn.: 1T/63/2019, zo 14. decembra 2020, ktorý odsudzoval obvineného K. P. za ďalší zbiehajúci sa skutok (z 18. apríla 2017) vo vzťahu ku skutku, ktorý bol prejednávaný v konaní na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 3T/13/2019 (skutok sa stal 12. apríla 2017). Na spomenuté rozhodnutia súdov upozornil odvolací súd sám obvinený K. P. svojím podaním z 20. júna 2021 a týmto podaním aj žiadal, aby súd rozhodol aplikujúc ustanovenia o súhrnnom treste, resp. aby od uloženia súhrnného trestu upustil. Poukázal na rozhodovaciu činnosť Ústavného súdu SR, v zmysle ktorej tento vyslovil, že k imanentným znakom právneho štátu patrí neodmysliteľne aj princíp právnej istoty, ktorého súčasťou je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď. Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne odôvodniť, je ústavne neudržateľná. V podaní tiež poukázal na to, že vo vzťahu k dokazovaniu aj ohľadom výroku o treste je potrebné, aby súd riadne zistil v registri trestov a aj z príslušných spisov okolnosti potrebné pre svoje rozhodnutie (vo vzťahu k uloženiu súhrnného trestu, resp. k upusteniu od uloženia súhrnného trestu). Poukazujeme tiež na to, že ak z okolností prejednávaného prípadu a predchádzajúcich odsúdení obžalovaného vyplýva potreba uloženia súhrnného trestu, je súd povinný na hlavnom pojednávaní vykonať dokazovanie prečítaním podstatného obsahu spisov o predchádzajúcich odsúdeniach, aby aj negatívny záver súdu o tom, že súhrnný trest nemožno uložiť, mal oporu vo vykonanom dokazovaní na hlavnom pojednávaní a nevychádzal len zo všeobecných odborných znalostí a úvah súdu (R 55/2013). Máme za to, že v tomto smeru oba sudy taktiež pochybili a dokazovanie spomenutým spôsobom nevykonali“.

„Keďže pri upustení od potrestania podľa § 44 Trestného zákona platia všeobecné zásady pre výmeru trestu, obvinený tiež poukázal na porovnanie následkov spôsobených trestnou činnosťou, za ktorú bol

odsúdený v súdnom konaní vedenom Okresným súdom Malacky pod sp. zn. 1T/63/2019, a v súdnom konaní vedenom Okresným súdom Trnava pod sp. zn. 3T/3/2013, keď napriek tomu, že škoda spôsobená v tomto konaní bola nepomerne nižšia a napriek tomu mu bol uložený vyšší trest odňatia slobody nepodmienečne. Obvinený má za to, že okrem vyššie uvedených pochybení, súd pochybil aj vtom, že riadne nezhodnotil stupeň spoločenskej nebezpečnosti prejednávanej trestnej činnosti a predchádzajúcich trestných činností a tiež pomery a možnosti nápravy páchatel'a najmä s ohľadom na už predtým uložený trest odňatia slobody v trvaní 20 mesiacov. Na tieto okolnosti poukazuje obvinený aj týmto podaním. Obvinený vo svojom podaní z 20. júna 2021 tiež poukázal na časový odstup medzi spáchaním skutku a jeho odsúdením a tiež na neprimeranú dĺžku odvolacieho konania. Na tieto okolnosti poukazuje obvinený aj teraz, ale najmä na to, že Krajský súd v Trnave nedal vo svojom uznesení napadnutom týmto dovolaním dostatočnú odpoveď, zodpovedajúcu ustanoveniu § 168 ods. 1 Trestného poriadku, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhovel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov (vykonať dokazovanie prečítaním podstatného obsahu spisov o predchádzajúcich odsúdeniach) a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona v otázke trestu (najmä prečo nevezal pri ukladaní do úvahy predchádzajúce odsúdenia za zbiehajúcu sa trestnú činnosť). Ohľadom tejto časti obhajoby obvineného odvolací súd len v bode 15/ odôvodnenia napadnutého uznesenia uviedol, že upustenie od potrestania považuje za nedôvodné, pretože súbeh skutkov bol prerušený spôsobom uvedeným v bode 9/ odôvodnenia napadnutého uznesenia (ktorý obsahoval poukaz na iné konania, než sú uvádzané v tomto dovolaní)".

„Navrhujeme preto, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako dovolací súd rozhodol takto:

- uznesením Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 5To/17/2021, z 2. septembra 2021 bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. c), písm. h) a písm. i) Trestného poriadku porušený zákon v ustanovení § 34 ods. 1, ods. 3, § 42 a § 44 Trestného zákona a v konaní, ktoré mu predchádzalo v ustanovení § 167 a § 168 ods. 1 Trestného poriadku, a to vo výroku o treste v neprospech obvineného,
- zrušuje sa uznesenie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 5To/17/2021, z 2. septembra 2021 a rozsudok Okresného súdu Trnava, sp. zn. 3T/13/2019, z 10. septembra 2020 vo výroku o treste ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad,
- Okresnému súdu Trnava sa prikazuje, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol".

K dovolaniu obvineného sa využijúc svoje právo v zmysle § 376 Trestného poriadku vyjadrila prokurátorka, ktorá po zrekapitulovaní priebehu konania pred súdom prvého stupňa a odvolacieho súdu uviedla, že

„ ... s právnou argumentáciou okresného súdu ako aj krajského súdu som sa stotožnila a mám za to, že nie sú naplnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. h), písm. i) Trestného poriadku. Konštatujem, že uloženie samostatného trestu ... bolo v súlade s ustanoveniami Trestného zákona a v danom prípade neprichádzalo do úvahy uloženie súhrnného trestu, resp. upustenie od uloženia takéhoto trestu. Uloženie zákonného trestu, o ktorom sa dovolateľ domnieva, že je neprimerane vysoký, nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku".

„ ... navrhujem Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuť dovolanie obvineného K. P. z dôvodu, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. h), písm. i) Trestného poriadku".

+ + +

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou prostredníctvom zvoleného obhajcu [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, § 373 ods. 1 Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku), spĺňa obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku a dospel k záveru, že dovolanie obvineného je potrebné odmietnuť, pretože nie je dôvodné.

Najvyšší súd poznamenáva, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na

nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších, mimoriadnych, procesných a hmotnoprávných chýb. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia. Dovolací súd preto nie je povolaný na revíziu napadnutého rozhodnutia z vlastnej iniciatívy.

Z ustanovenia § 385 ods. 1 Trestného poriadku vyplýva, že je viazaný dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené. Viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku. Podstatné sú teda vecné argumenty uplatnené dovolateľom a nie ich podradenie pod konkrétne ustanovenia § 371 Trestného poriadku (R 120/2012).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku:

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Jednou zo základných zásad trestného konania je aj zásada práva na obhajobu, vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 9 Trestného poriadku. Právo na obhajobu je zakotvené v čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, v čl. 40 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd a tiež v čl. 6 ods. 3 písm. b), písm. c), písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Právo na obhajobu patrí k základným atribútom spravodlivého procesu, keďže zabezpečuje aj rovnosť zbraní medzi obvineným na jednej strane a prokurátorom na druhej strane. Zmyslom tohto práva je zaručiť ochranu zákonných záujmov a práv osoby, proti ktorej sa konanie vedie, pretože bezchybné rešpektovanie práva na obhajobu je dôležitým predpokladom vydania zákonného a spravodlivého rozhodnutia.

Zásada „práva na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Zásada „práva na obhajobu“ obsahuje tri relatívne samostatné práva obvineného:

- právo obhajovať sa osobne, alebo
- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo
- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ako obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu

zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Takéto pochybenie dovolací súd v konaní nezistil.

Obvinený tento dovolací dôvod vecne odôvodnil celkom zjavne s poukazom na skutočnosť, že súd prvého stupňa nevykonal ním navrhované oboznámenie sa so spismi Okresného súdu Malacky a Okresného súdu Trnava tam uvedených spisových značiek, zatiaľ čo krajskému súdu adresoval námietku spočívajúcu v údajnom nedostatočnom vysporiadaní sa s obhajobou obvineného (spočívajúcom v totožnom obsahu), resp. absenciou uvedenia právnych úvah v otázke trestu.

Zmienená argumentácia obvineného sa však vzťahuje na právne závery vyslovené nižšie v ďalšom texte tohto uznesenia [zaoberajúcou sa obvineným uplatneným dôvodom dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku], ktoré v zásade negujú akúkoľvek opodstatnenosť zo strany skôr vo veci konajúcich a rozhodujúcich súdov z dôvodov podrobne rozvedených nižšie.

Preto platí, že nezodpovedajú dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, ktorého naplnenie najvyšší súd v trestnej veci obvineného nezistil.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa.

Z uvedeného vyplýva, že dovolanie možno podať z jedného z týchto dôvodov:

- obvinenému bol uložený trest mimo trestnej sadzby ustanovenej v Trestnom zákone alebo
- obvinenému bol uložený taký druh trestu, ktorý Trestný zákon nepripúšťa.

Uložením trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby sa rozumie uloženie trestu odňatia slobody obvinenému mimo trestnej sadzby ustanovenej Trestným zákonom za trestný čin, zo spáchania ktorého bol uznaný za vinného, ako aj prekročenie maximálne povolenej výmery trestu (trestu domáceho väzenia, trestu povinnej práce, peňažného trestu, zákazu činnosti, zákazu pobytu a vyhostenia a pod.).

Dovolanie možno podať aj vtedy, ak súd uložil obvinenému taký druh trestu, ktorý Trestný zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa. Tento dovolací dôvod možno použiť aj v prípadoch, pri ktorých boli súčasne uložené tresty, pričom Trestný poriadok uloženie takýchto trestov súčasne nepripúšťa - § 34 ods. 7 Trestného zákona.

Pre správnu subsumpciu námietok obvineného k výroku o treste považuje dovolací súd za potrebné ozrejmiť vzájomnú konkurenciu uvedeného dovolacieho dôvodu s dovolacím dôvodom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku je taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste, môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku (S 5/2011-III).

Z tohto pohľadu má ustanovenie § 42 a nasl. Trestného zákona kogentnú povahu, a preto dovolací prieskum správnosti jeho použitia spadá pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a nie pod písm. h) § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Obvineným namietané neuloženie súhrnného trestu, resp. upustenie od jeho uloženia preto nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, tak ako ani poukaz na neprimeranosť uloženia trestu.

Tu si je potrebné uviesť, že dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku - ako ani iný dovolací dôvod - nemôže byť naplnený s poukazom na primeranosť (výšku) druhu uloženia trestu, ak je tento druh trestu v zmysle Trestného zákona prípustný a je uložený v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby. Neprimeranosť alebo prísnosť uloženia trestu je možné v dovolacom konaní úspešne uplatňovať len za predpokladu, že bol trest uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za daný trestný čin nepripúšťa, t. j. ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. V trestnej veci obvineného P. ale vznik takéhoto stavu konštatovať nemožno.

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia existencie tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili sudy nižšieho stupňa, a teda dôvodom dovolania nemôžu byť skutkové zistenia, čo vyplýva z dikcie ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi nižšieho stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať iba námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne i hodnoteniu vykonaných dôkazov súdmi nižšej inštancie. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je totiž v konaní na súde prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, resp. korigovať iba odvolací súd v rámci odvolacieho konania. Dovolací súd nie je odvolacou inštanciou zameranou na preskúmavanie rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Nesprávnym právnym posúdením zisteného skutku sa rozumie, že skutok bol v napadnutom rozhodnutí kvalifikovaný ako trestný čin, napriek tomu, že nešlo o žiadny trestný čin, alebo že ustálený skutok vykazuje znaky iného trestného činu, alebo že obvinený bol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, než ktorého sa ustáleným skutkom dopustil. Podstatou správneho posúdenia skutku je aplikácia hmotného práva, teda že skutok zistený v napadnutom rozhodnutí súdu bol subsumovaný - podradený pod správnu skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone, pričom len opačný prípad (nesprávna subsumpcia) odôvodňuje naplnenie tohto dôvodu.

Nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť (§ 24 - krajná núdza, § 25 - nutná obrana, § 26 - oprávnené použitie zbrane, § 27 - dovolené riziko, § 28 - výkon práva a povinnosti, § 29 - súhlas poškodeného, § 30 - plnenie úlohy agenta), prípadne zániku trestnosti činu (najmä § 87 Trestného zákona - premlčanie trestného stíhania), resp. chybné rozhodnutia súdu pri uložení súhrnného trestu a spoločného trestu § 41 Trestného zákona, súhrnného trestu (§ 42 Trestného zákona), trestu odňatia slobody na doživotie (§ 47 a nasl. Trestného zákona) a pod.

Najvyšší súd preskúmal v časovej súvislosti rozhodnutia súdov nižších stupňov s ohľadom na správnosť ukladania trestov s relevantným dopadom na predmetnú vec a k dovolacím námietkam obvineného uvádza nasledovné.

Podľa § 42 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona, ak súd odsudzuje páchatel'a za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, uloží mu súhrnný trest podľa zásad na uloženie úhrnného trestu. Spolu s uložením súhrnného trestu súd zruší výrok o treste uloženom páchatel'ovi skorším rozsudkom ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Súhrnný trest nesmie byť miernejší ako trest uložený skorším rozsudkom. V rámci súhrnného trestu súd uloží trest straty čestných titulov a vyznamenaní, trest straty vojenskej a inej hodnosti, trest prepadnutia majetku, peňažný trest, trest prepadnutia veci, trest zákazu činnosti alebo trest zákazu účasti na verejných podujatiach, ak bol taký trest uložený už skorším rozsudkom a ak tomu nebráni ustanovenie § 34 ods. 7.

Vyplyvajúc z vyššie uvedeného platí, že súhrnný trest sa uloží iba v prípade viacčinného súbehu, a to len vtedy, ak páchatel' bol za časť zbiehajúcej sa trestnej činnosti odsúdený a ak možno na takéto odsúdenie prihliadať. Súd teda páchatel'a odsudzuje a ukladá mu súhrnný trest za trestný čin, ktorý spáchal skôr, ako bol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný jeho trestný čin, pričom prejednávany trestný čin musí byť vo viacčinnom súbehu so skorším trestným činom, za ktorý už bol páchatel' odsúdený. Na tomto mieste najvyšší súd poznamenáva, že zo znenia § 353 ods. 6 Trestného poriadku je zrejmé, že aj trestný rozkaz má povahu odsudzujúceho rozsudku; účinky spojené s vyhlásením rozsudku pritom nastávajú doručením trestného rozkazu obvinenému.

Viacčinný súbeh trestných činov existuje z časového hľadiska vtedy, ak v období medzi prvým zo spáchaných trestných činov a posledným z nich nedošlo k vyhláseniu odsudzujúceho rozsudku za nejaký trestný čin toho istého páchatel'a, a to bez ohľadu na to, či sa odsudzujúci rozsudok týkal niektorého z týchto trestných činov alebo trestného činu spáchaného ešte skôr mimo okruhu týchto skúmaných trestných činov. Pod odsudzujúcim rozsudkom treba rozumieť taký rozsudok, ktorý bol ako prvý odsudzujúci rozsudok v trestnom stíhaní pre tento trestný čin vyhlásený a ktorý potom svojho času aj nadobudol právoplatnosť a možno naň dosiaľ prihliadať. Z uvedeného okrem iného vyplýva, že okamih vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku spôsobuje, že vo vzájomnom pomere viacčinného súbehu nemôže byť trestný čin spáchaný pred týmto okamihom a trestný čin spáchaný po tomto okamihu.

Nahliadnutím do príslušnej časti predloženého spisu v spojení s právnymi úvahami obsiahnutými v predchádzajúcich odsekoch dospel najvyšší súd k záveru, že súd prvého stupňa v zhode s krajským súdom postupovali pri posúdení existencie podmienky viacčinného súbehu medzi žalovaným skutkom a obvineným uvádzanými skutkami nesprávne, avšak bez zásadného ovplyvnenia postavenia obvineného, a síce s poukazom na nasledovné:

- obvinený P. bol rozsudkom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 3T/13/2019, vyhláseného v prítomnosti menovaného 10. septembra 2020 odsúdený za skutok spáchaný 12. apríla 2017,

- trestným rozkazom Okresného súdu Trnava, sp. zn. 15T/26/2017, vydaným 13. mája 2017 (právoplatným 2. júna 2017) bol obvinený P. uznaný za vinného zo spáchania prečinu krádeže spolupáchatel'stvom podľa § 20 k § 212 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol správne uložený súhrnný trest odňatia slobody s podmieneným odkladom vo výmere 10 (desať) mesiacov, za súčasného zrušenia výroku o treste v trestnom rozkaze Okresného súdu Senica, sp. zn. 2T/14/2016, z 11. februára 2016, právoplatného 4. marca 2016 a doručeného obvinenému 22. februára 2016 (zistené cestou trestnej kancelárie) - skutku uvedeného v trestnom rozkaze Okresného súdu Trnava, sp. zn. 15T/26/2017 sa obvinený P. dopustil 11. augusta 2015, zatiaľ čo ohľadne ostatného trestného rozkazu platí, že ide o skutky spáchané 22. apríla 2015 a 24. júla 2015; viacčinný súbeh je jednoznačne daný, a preto Okresný súd Trnava rozhodol dotknutým trestným rozkazom správne.

Pre účely posúdenia existencie viacčinného súbehu tak zostáva poukázať na trestný rozkaz vydaný Okresným súdom Galanta, sp. zn. 0T/55/2017 (skutok zo 6. marca 2017), doručeného obvinenému P. 9. marca 2017 a právoplatného toho istého dňa (opäť overené cestou trestnej kancelárie), ktorým bol

menovanému správne uložený samostatný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok a 4 (štyri) mesiace. Viacčinný súbeh medzi skutkom zo 6. marca 2017 a skutkami v trestných rozkazoch Okresného súdu Trnava a Okresného súdu Senica bol v zmysle vyššie uvedeného „pretrhnutý“ doručením trestného rozkazu Okresného súdu Senica, a síce 22. februára 2016. Preto jednak Okresný súd Galanta správne ukladal samostatný trest, zatiaľ čo Okresný súd Trnava horeuvedeným trestným rozkazom neprehliadol „roztrhnutie“ viacčinného súbehu doručením trestného rozkazu Okresného súdu Senica a ukladal tak súhrnný trest len voči tomuto trestnému rozkazu a nie aj trestnému rozkazu Okresného súdu Galanta, ktorý zostal opäť správne nedotknutý.

Viacčinný súbeh medzi skutkom z 12. apríla 2017, za ktorý bol obvinený P. odsúdený rozsudkom súdu prvého stupňa v spojení s uznesením krajského súdu bol „roztrhnutý“ doručením trestného rozkazu Okresného súdu Galanta, sp. zn. 0T/55/2017, a to 9. marca 2017, kedy súčasne zmienený trestný rozkaz aj nadobudol právoplatnosť.

Preto okresný i krajský súd nemohli v zásade konštatovať nič iné, než nesplnenie základnej podmienky pre uloženie, resp. upustenie od súhrnného trestu podľa § 44, a to ničím nenarušený viacčinný súbeh. Najvyšší súd len rekapitulujúc dodáva, že viac trestných činov je v súbehu len potiaľ, pokiaľ medzi prvým a posledným z nich nebol súdom prvého stupňa vyhlásený odsudzujúci (a to aj hoci neprávoplatný) rozsudok za nejaký trestný čin. Trestné činy spáchané po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku do doby jeho právoplatnosti treba posúdiť obdobne ako recidívu (obdobne R 8/1974).

Čo sa týka poukazu obvineného na odsúdenia Okresným súdom Malacky a Okresným súdom Senica, tak je potrebné doplniť nasledovné.

Podľa § 371 ods. 5 Trestného poriadku, dôvody podľa odseku 1 písm. i) a podľa odseku 3 nemožno použiť, ak zistené porušenie zákona zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného.

Skutok, pre ktorý bol menovaný odsúdený Okresným súdom Senica, bol spáchaný 29. novembra 2018 - viacčinný súbeh v tomto prípade „trhá“ trestný rozkaz Okresného súdu Trnava, sp. zn. 15T/26/2017, z 13. mája 2017.

Okresný súd Malacky však pochybil, ak rozsudkom, sp. zn. 1T/63/2019, zo 14. decembra 2020 s poukazom na § 44 Trestného zákona upustil od uloženia súhrnného trestu vo vzťahu k trestnému rozkazu Okresného súdu Senica, sp. zn. 2T/15/2020, zo 17. augusta 2020, nakoľko tak opomenul prihliadnuť na skutočnosť, že medzi skutkom prejednávanej Okresným súdom Malacky (spáchaným 18. apríla 2017) a skutkom obsiahnutým v skôr zmienenom trestnom rozkaze (29. novembra 2018) neexistuje viacčinný súbeh. Ak Okresný súd Malacky nevyčkal, kým rozsudok okresného súdu, ktorý je predmetom tohto dovolania, nadobudne právoplatnosť, mohol túto vadu zhojiť krajský súd a uložiť tak obvinenému P. súhrnný trest za skutky spáchané 12., resp. 18. apríla 2017, medzi ktorými existuje neprerušovaný vzťah viacčinného súbehu.

Napriek nesprávne neuloženému súhrnnému trestu krajským súdom - ktorý mohol a mal zrušiť medzičasom už právoplatný rozsudok Okresného súdu Malacky vo výroku o treste za súčasného (prípadného) uloženia súhrnného trestu za skutky z 12. a 18. apríla 2017 (vo viacčinnom súbehu), sa však obvinený nedostal do horšej pozície, nakoľko za tri skutky mu boli uložené dva tresty a v rovnakej procesnej pozícii by sa ocitol, ak by mu správne bol krajským súdom uložený súhrnný trest, čo z právne - kvalifikačného hľadiska naráža na § 371 ods. 5 Trestného poriadku. Konštatované pochybenie krajského súdu preto zásadne neovplyvnilo postavenie obvineného v jeho neprospech, čo bez ďalšieho napĺňa dikciu § 371 ods. 5 Trestného poriadku. Ak by totiž obvinenému „dal za pravdu“ formou vydania zrušujúceho rozsudku v zmysle petitu podaného dovolania, tak by mu v na to nadväzujúcom konaní musel byť uložený trest za trestný čin, vo vzťahu ku ktorému mu bolo (síce nesprávne) upustené od uloženia súhrnného trestu a za ktorý mu mal byť inak ukladaný samostatný trest.

Pochybenie Okresného súdu Malacky (v prospech obvineného) tak v podstate nahradilo dovolaním

obvineného sledovaný zámer, a tak vyrovnalo čo do právnych následkov nesprávny záver krajského súdu (konštatácia zákonodarcu vyjadrená v § 385 ods. 2 Trestného poriadku zostáva pritom nedotknutá).

So zreteľom na uvedené najvyšší súd nezistil naplnenie ani dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.